

DEN ONDA CIRKELN

”Vad säger man när kvinnan kommer en andra gång tillsammans med sin femåriga dotter? Och båda blivit brutalt våldtagna.”

Tiotusentals kvinnor och flickor i östra Kongo-Kinshasa utsätts varje år för sadistiska våldtäkter, åtföljda av lemlästning och mord. Doktor Denis Mukwege möter i sitt arbete dagligen offren för våldet.

Denis Mukwege är överläkare på Panzisjukhuset i Bukavu, där kvinnor och barn som utsatts för mycket brutala sexuella övergrepp får hjälp.

Doktor Mukwege, på besök i Göteborg, berättar om en kvinna som kom till sjukhuset i Bukavu för fem år sedan. Hon födde en liten flicka. Kvinnan fruktade social isolering och att hon än en gång skulle bli våldtagen och svårt skadad.

– Vi försökte trösta kvinnan och stärka henne för att hon ändå skulle kunna se en framtid. Och hon återvände efter en tid till sin by.

– Men vad säger man när kvinnan kommer en andra gång tillsammans med sin femåriga dotter? Och båda blivit brutalt våldtagna, säger Denis Mukwege lågmält.

På sjukhuset kan de kanske bli fysiskt återställda, men de är känslomässigt terroriserade. Kvinnan behöver även psykisk hjälp för att orka gå vidare och acceptera sitt barn. Och sjukhuset har psykologer.

– Men andra gången det händer är man helt utan argument. Psykologerna blir själva sjuka. Man vill bara gråta, säger Denis Mukwege och sätter fingret mot ögat.

En del är tre år, andra sjuttiofem

Doktor Mukwege beskriver på franska våldet mot kvinnan och hennes dotter som en ”cycle infernale”, en ond cirkel av omänskliga övergrepp som hela tiden upprepas och som visar att våldet inte tar slut.

Tio-tolv kvinnor kommer varje dag till Panzisjukhuset, än fler dör ute i byarna eller innan de kommer fram till Bukavu i södra Kivuprovinnsen.

Denis Mukwege har opererat kvinnor, en del är små flickor inte äldre än tre år, andra

Bild: ELISABETH ALVENBY

I STAN. Denis Mukwege, på besök i Göteborg, har sett det mesta när det gäller våld mot kvinnor.

FAKTA: På besök i Göteborg

I dag kl 11.00 medverkar **Denis Mukwege** vid en gudstjänst i Smyrnakyrkan, Göteborg. Denis Mukwege har för sitt arbete att hjälpa våldsutsatta kvinnor fått FN:s pris för mänskliga rättigheter, Olof Palmepriset och andra utmärkelser.

Han är i Sverige för att föreläsa om sitt arbete som överläkare vid Panzisjukhuset i Bukavu och informera om situationen i östra Kongo-Kinshasa.

Grafik: GP

så gamla som sjuttiofem.

– Efter våldtäkterna har gärningsmännen stuckit upp bajonetter i underlivet och knivskurit yttre och inre könsorgan, säger han.

FAKTA: Fem miljoner döda

Arméer från olika länder har krigat på kongolesiskt territorium och fem miljoner människor har mist livet i strider och övergrepp i östra Kongo-Kinshasa sedan 1998.

Våldet har tilltagit sedan början av 2009, då kongolesiska regeringssoldater tillsammans med styrkor från Rwandas armé gemensamt försökt utplåna rebellstyrkor med band till Uganda och Rwanda.

Flickor, så unga som tolv-tretton år, kidnappas och tvingas bli sexslavar. När de sedan blir med barn är deras kroppar inte färdigutvecklade. Många riskerar att dö när

OFFER. Tusentals brutalt våldtagna kvinnor, i åldrar

de föder sina barn, andra får svåra skador i underlivet.

Det sexuella våldet och övergreppen – ofta gängvåldtäkter – fortsätter med en intensitet som inte sker på något annat håll i världen. På vissa håll har 70 procent av kvinnorna utsatts för sexuella övergrepp, som många gånger sker i närvaro av offrens familjer – ibland inför hela byn.

Förövare är militären, olika utbrytararméer och rebellgrupper – alla parter i kriget begår övergrepp.

Angriparna kidnappar, våldtar och mördar invånarna, plundrar och bränner ner deras

Korruption och ekonomisk kris i centrum

För fem år sedan valdes Traian Basescu till president med löftet att bekämpa korruptionen. Nu vill han bli omvald med samma föresats. Men att göra rent hus i Rumänien verkar vara hopplöst.

Landet låg kvar med samma låga betyg som året före – bara 3,8 på en tiogradig skala – när organisationen Transparency International i veckan presenterade sitt korruptionsindex över världens länder för 2009. Därmed är Rumänien sämst i EU tillsammans med Bulgarien och Grekland.

Att ha rykte om sig att vara korrumperat är inte bara skämmigt. Rumänien och Bulgarien är sedan deras inträde i EU 2007 ensamma om att hållas under särskild övervakning av Bryssel. Stödpengar hålls inne om inte framsteg görs i kampen mot korruption.

Det arbetet stod högst på agendan för liberalen Traian Basescu – sjökapten till yrket och tidigare huvudstaden Bukarests borgmästare – när han 2004 vann ett jämnt presidentval mot socialdemokraten Adrian Nastase, då landets

TRAIAN BASESCU.

premiärminister.

Med tanke på landets fortsatt låga betyg kan Basescu inte sägas ha haft någon större framgång i kampen mot korruption. Han har också motarbetats av parlamentet, som 2007 avstängde honom från ämbetet. Det fick han tillbaka först efter en folkomröstning, där han fick 75 procents stöd.

Basescu har gjort sig än mer impopulär i den politiska klassen genom att kombinera dagens presidentval med en folkomröstning om att ta bort den ena av par-

lamentets två kamrar, vilket minskar antalet ledamöter från 471 till 300. Han kallar det för att ”sätta den överviktiga statsapparaten på bantningskur”.

Basescu har i de senaste opinionsmätningarna drygt 30 procents stöd i likhet med socialdemokraternas kandidat Mircea Geoana. Övriga tio kandidater är chanslösa.

Eftersom ingen verkar nå upp till 50 procent blir det en andra avgörande omgång om två veckor mellan de två främsta namnen. Då spår mätningarna att socialdemokraten Geoana vinner tämligen komfortabelt.

Geoana, med bakgrund som utrikesminis-

Bild: ADIA TSHIPUKU

mellan tre och sjuttiofem år, behandlas årligen på Panzisjukhuset i Kongo-Kinshasa.

byar. Och det är kampen om värdefulla mineraler och andra naturresurser som driver konflikten vidare.

– Det finns ingen politisk vilja att stoppa våldet. De som tjänar på kriget vill att det fortsätter, säger Denis Mukwege.

En bidragande orsak till att angreppen fortgår är att förövarna inte straffas för sina brott.

– De måste ställas inför rätta, det sker inte nu, säger doktor Mukwege.

Etniska hutuer, som flytt från Rwanda till Kongo-Kinshasa efter folkmordet 1994 befinner sig femton år senare fortfarande i

skogarna i östra Kongo-Kinshasa och sprider skräck.

– FN måste hjälpa flyktingarna från Rwanda att få asyl och chans till en bättre framtid, anser Denis Mukwege.

Våldtäkter som krigstrategi

Han säger att världen måste få upp ögonen och göra mer för att få slut på våldet i östra Kongo-Kinshasa. Men han tror inte på en militär lösning.

FN-styrkan på 18 000 soldater i landet, 9 000 av dem i östra Kongo-Kinshasa, har inte lyckats förhindra strider eller skydda

de våldsutsatta.

– Det måste vara kongoleserna själva som försvarar sin befolkning, säger Mukwege.

Våldet har nått sådana proportioner att det genomsyrar hela samhället. Våldtäkterna av den enskilde soldaten beskrivs som ”ett vapen i kriget”.

– Men det är också en krigsstrategi av grupper som vill förstöra byar och samhällen och driva människor på flykt.

– Och det är kvinnorna som ställs i korselden, säger Denis Mukwege.

MARINA MALMGREN

031-62 42 95 marina.malmgren@gp.se

när Rumänien väljer president

ter, lägger inte samma vikt vid att bekämpa korruption och byråkrati. Han vill stärka rumänernas sociala skydd och satsa på att bygga ut infrastruktur för att på så vis dra landet ur dess djupa ekonomiska kris.

Nödlån på 200 miljarder

Så sent som förra året var Rumänien en av EU:s mesta snabbväxare, men i år beräknas produktionen i landet minska med 8 procent enligt en prognos från Internationella valutafonden IMF.

Rumänien blev i mars lovat ett nödlån på 20 miljarder euro (drygt 200 miljarder kro-

nor) från IMF, Världsbanken och EU. Men ett villkor är att statsbudgeten stramas åt så att underskottet nästa år inte blir större än 5,9 procent av BNP.

IMF har skjutit upp en delbetalning på 1,5 miljarder euro eftersom landet saknar en regering som kan lägga fram en budget.

Rumänien valde nytt parlament för ett år sedan, men redan efter tio månader sprack koalitionen mellan socialdemokrater och liberaldemokrater (PDL).

PDL, president Basescus parti, bildade då en minoritetsregering men den blev snabbt bortröstad.

Nu styrs landet av en expeditonsminister, som inte har rätt att lägga fram en budget.

Vem som än väljs till president blir första åtgärden att sätta ihop en riktig regering. Men med rådande stämningar i parlamentet verkar det hopplöst för Traian Basescu att få stöd för en kandidat.

Det är inte bara opinionsmätningarna som talar för Geoana. Sedan landets nya konstitution antogs 1991 efter kommunismens har en president aldrig återvalts.

LARS-GUNNAR WOLMESJÖ

031-62 47 40 lars-gunnar.wolmesjo@gp.se

Medvedev vill ha slut på valfusk

SANKT PETERSBURG: Regionala ledare för maktpartiet Enade Ryssland fick sig en uppsträckning på partiets kongress i går, när president Dmitrij Medvedev beordrade dem att vinna kommande val utan att fuska. I regionalvalen i oktober krossade Enade Ryssland allt motstånd. Kritiker har klagat över att många fick rösta flera gånger, att rösträkningen kunde ifrågasättas, att oppositionen motarbetades. (TT-Reuters-AFP)

Iran övar sitt kärnenergiförsvar

TEHERAN: Från i dag fram till torsdag genomför det iranska luftvärdet en omfattande övning i att försvara landets kärnenergianläggningar. Luftvärnschefen Ahmad Mighani säger till nyhetsbyrån Fars att avsikten är att stärka förmågan att avvärja flyganfall mot kärnanläggningarna. Varken USA eller Israel har uteslutit möjligheten att slå till militärt mot iranska kärnanläggningar. (TT-AFP)

Miljardkrav på industriländer

GUATEMALA CITY: Centralamerikas länder kräver 105 miljarder dollar (725 miljarder kronor) från industriländerna i ersättning för skador orsakade av den globala uppvärmningen, uppgav representanter för regionen i fredags. Centralamerikanska miljöministrar hade träffats i Guatemala för att skaffa sig en gemensam plattform inför klimatsamtalen i Köpenhamn nästa månad. (TT-AFP)

Pakistansk amnesti löper ut nästa vecka

ISLAMABAD: I Pakistan offentliggjordes i går en lista på nästan 3 500 personer som i två år skyddats från korruptionsåtal. Nästa vecka löper amnestin ut. Bland namnen finns presidenten, inrikesministern, försvarsministern, ett trettiotal andra politiker samt flera ambassadörer. President Asif Ali Zardari skyddas dock fortfarande från åtal i kraft av sitt ämbete. (TT-AFP-Reuters)

Spansk bondeprotest mot låga priser

MADRID: Uppemot 100 000 spanska bönder tågade i går genom Madrid i protest mot sjunkande priser på jordbruksprodukter. De krävde att regeringen bromsar prisrasen som enligt böndernas fack gör att producenter av spannmål, mejerivaror, grönsaker, olivolja, citrusfrukter, vin och kött går med förlust. Aktionen i Madrid föregicks i fredags av en endagsstrejk bland bönder i hela Spanien. (TT-Reuters)

Polens Tusk ilsken på presidentveto

WARSAWA: Polens premiärminister Donald Tusk sa i går att han vill hindra landets president att utnyttja ämbetets vetorätt mot lagar och reformer. Tusk vill se en grundlagsförändring som skulle kringskära den konservativa presidenten Lech Kaczynskis möjligheter att blockera regeringens förslag. Kaczynski har stoppat reformer gällande bland annat hälsovård och pensioner. (TT-Reuters)

TUSK.

EN KLIMATKOMMUN
I KATTEGATT

Utsläpp av koldioxid
Ton per invånare och år

■ Samsö	-3,7
■ Tanzania	0,1
■ Kina	3,8
■ Sverige	5,9
■ Danmark	9,8
■ USA	20,3
■ Förenade arabemiraten	37,8

Källa: FN-förbundets databas Globalis och Samsö Energiakademi

KORT OM SAMSÖ

- Ö och kommun i Kattegatt mellan Jylland, Fyn och Själland.
- 27 kilometer från nord till syd, 7 kilometer från väst till öst.
- 4 003 invånare.
- Färjeförbindelser till Hou i Jylland (1 timmes överfartstid) och till Kalundborg på Själland (2 timmar).
- **Näringar:** jordbruk (tidig färskpotatis, grönsaker), en konserverfabrik, turism, energiproduktion.

Energiakademiens hus på danska Samsö.

SÅ FÅR SAMSÖ ENERGI

- Värme**
- Fyra fjärrvärmeverk försörjer byarna Tranebjerg, Onsbjerg, Brundby och Ballen.
 - Tre av verken eldas med halm, det fjärde med träflis och med stöd av solvärme.
 - Fjärrvärmerna når 80 procent av öns hushåll.
 - 75 procent av all uppvärmning sker med förnybar energi.
- El**
- På land finns tio vindkraftverk om vardera en megawatt som producerar ström motsvarande användningen i 6 000 hushåll på ett år.
 - Till havs står elva kraftverk à 2,3 megawatt som producerar ström nog till 22 000 hushåll.
 - Överskottet på förnybar el kompenserar för de hushåll som inte nås av fjärrvärmerna och för transporterna på ön, inklusive färjetrafiken.

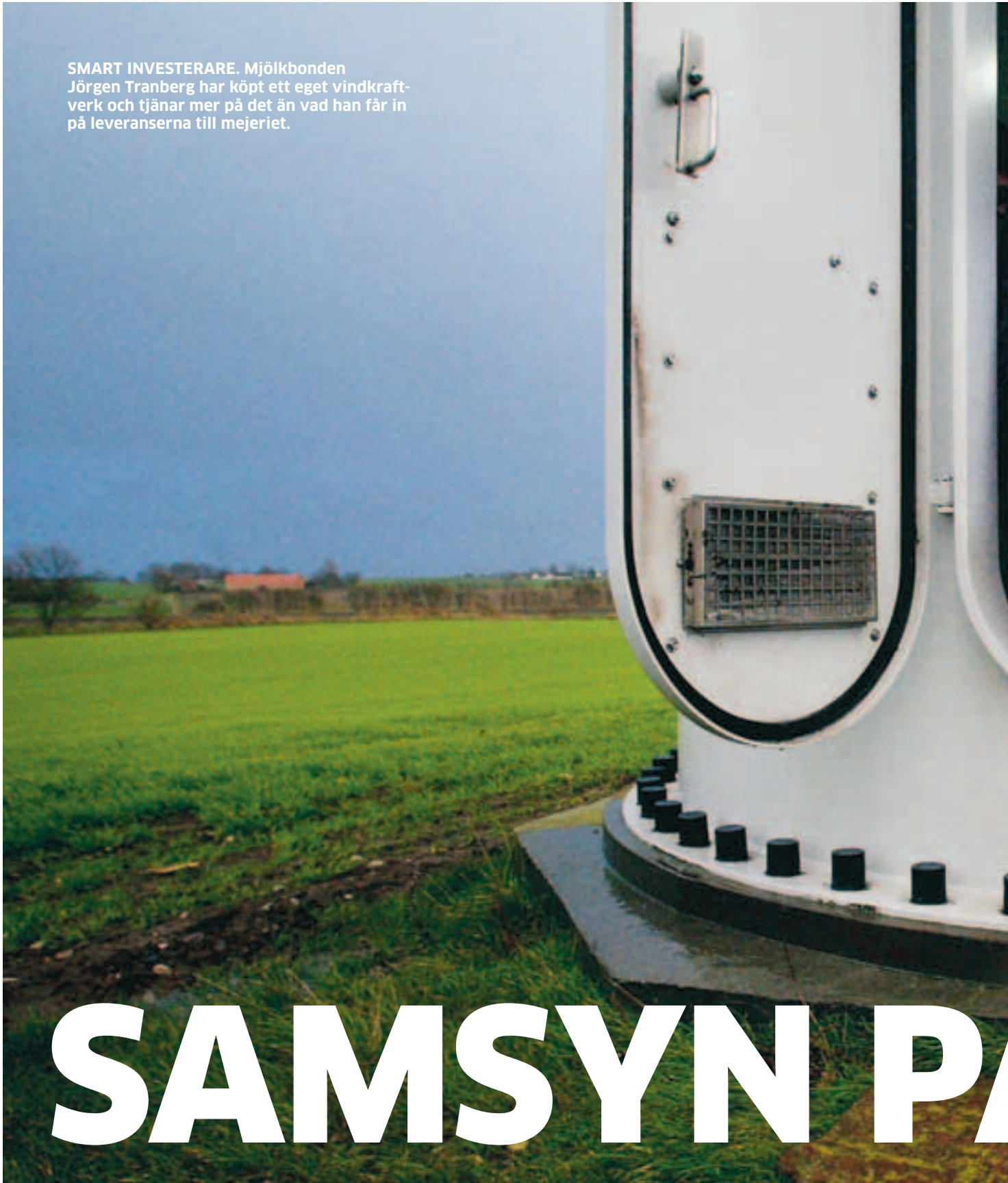

”Poängen är att vi producerar mer än vi konsumerar”

Søren Hermansen, Samsö Energiakademi, som på tisdag mottar Göteborgspriset för hållbar utveckling

SÅ LYCKADES PROJEKTET

- Tydliga regler – vindkraftverken kunde kalkylera med ett fast avräkningspris på el till nätet under tio år. Det gjorde det lätt att få banklån och finansiera andelar.
- Enkla mål – satsa lokalt, bli självförsörjande.
- Få med alla – hantverkare, företagare, föreningslivet, bönder, turistnäringen, kommunala institutioner.
- Öppna informationsmöten – alla skulle kunna fråga om allt, det fick inte bli ett projekt för särskilt engagerade.
- Lokal kunskap – viktigt att veta vilka nyckelgrupper och personer som kan påverka andra.

SMART INVESTERARE. Mjölkbonden Jörgen Tranberg har köpt ett eget vindkraftverk och tjänar mer på det än vad han får in på leveranserna till mejeriet.

BRUNDBY-BALLEN-NORDBY: Utsikterna att nå ett klimatavtal i Köpenhamn är ovissa. På Samsö är den sortens osäkerhet historia. De 4 003 invånarna på ön i Kattegatt har redan genomfört vad resten av världen bara pratar om.

Samsö är självförsörjande med förnybar energi och kallar sig koldioxidneutralt – med råge. Elva vindkraftverk på land och tio till havs ser till att det flyter mer elektrisk ström från än till ön. Elen från vindkraftverken plus fjärrvärme producerad av halm, flis och solvärme innebär att samsingarna (jo, det heter så) producerar mer energi än de förbrukar. På ”klimatpolitiska” kan man säga att Samsö är 140 procent CO₂-neutralt. Medan dansken i genomsnitt släpper ut omkring 10 ton koldioxid, så ”sparar” varje samsing 3,7 ton om året. – Det är förstås bara en illustration, ingen kan ju reducera sina utsläpp med mer än 100 procent. Men poängen är att vi producerar mer

än vi konsumerar och det gör vi utan att handla med utsläppsrättigheter eller andra fiktiva räkenskaper, säger Søren Hermansen.

HAN ÄR LEDARE FÖR den lokala föreningen Samsö Energiakademi. På tisdag, 24 november, mottar han Göteborgspriset för hållbar utveckling – ”Nobelpriset i miljö”.

Så här långt kunde historien om Samsö skrivas som en berättelse om idealister, om avancerad framtidsteknik, om statliga subventioner eller om helt speciella förutsättningar på en vindom-susad ö.

Men det vore inte helt sant. För det är inte därför som Time i USA utnämnt Søren Hermansen till miljöhjälte. Och det är inte därför som Japans energiminister och 52 ambassadörer gästade ön. Och det förklarar inte varför det hänger klipp från tidskriften The New Yorker innanför dörren i tornet på bonden Jörgen Tranbergs vindkraftverk.

För tekniken som gjort Samsö till nettoexportör av energi men storimportör av utländska besökare har bara varit standardvaror – inte det senaste nya på utvecklingsfronten.

Och av de 420 miljoner danska kronor som investerats i lokal energiproduktion sedan

1997 har bara 14 procent, eller 60 miljoner, varit någon form av stöd från den danska staten eller EU. Resten är finansierat med banklån och med andelar som lokalbefolkningen själva betalat.

Historien börjar på sätt och vis 1997. Då vann Samsö en tävling om bästa plan för att bli en dansk energiö. Tävligen var utlyst av

regeringen som ville ha referensobjekt för miljöpolitiken. En ö kunde vara bra som exempel, eftersom det är relativt lätt att beräkna hur mycket energi som produceras och används på ett så avgränsat område.

Planen som gav Samsö priset – 100 000 danska kronor till fortsatt utvecklingsarbete – var i hög grad en pappersprodukt. Den var inte ens gjord på ön utan av ett konsultföretag på Själland.

– När borgmästaren fick frågan hur man skulle sätta planen i verket hade han ingen aning och började läsa högt på sidan ett, berättar Jesper Kjems på Samsö Energiakademi.

MEN PÅ SAMSÖ FANNS ELDSJÄLEN Søren Hermansen. Och där fanns något mer: ett osedvanligt livligt föreningsliv som inte nödvändigtvis hade med energipolitik att göra.

I den lokala telefonkatalogen finns en sär-

KLIMATET

Historien om den lilla ön som lockar stora ambassadörer.

Klimatsmarta samsingar behöver inga politiska avtal – de har mer el än de kan förbruka

Bild: JOHANNA WALLIN

Å SAMSÖ

skild avdelning för föreningar, 150 stycken. Det är föreningar för idrott, kultur, föredrag, affärer och jakt men också för mer udda intressen som "Nordsamsös förening för hobbyhönsavel, frigående ekologisk sandmask (självplock) samt petanque" med 52 medlemmar förra året.

Man engagerar sig på Samsö, i allt möjligt.

STARTEN FÖR ENERGIOMLÄGGNINGEN kan därför i någon mån också dateras till 1982, när den då 61-åriga Helga Rasmussen i Brundby köpte fem andelar i ett lokalt vindkraftverk. Och då stod varken klimathot eller ekologiska fotavtryck på någon politisk dagordning.

– Vi som gick med gjorde det för att stödja ett initiativ på ön. Vi fick köpa andelar i förhållande till hur mycket ström vi gjorde av med. Det blev fem andelar för min del. Jag har också haft andelar i ett slakteri och i "farmen", en svinfabrik. Så tänker många här. Har man haft sin lön och klarat sig så vill man gärna vara med och stödja andra, säger Helga Rasmussen i dag.

Vindkraftverket som Helga Rasmussen blev delägare i finns inte längre. Det har ersatts av nya och kraftigare möllor. Helga har fått överföra sina andelar till ett av de nya kraftverken.

– I början fick vi visst 115 kronor i kvarta-

Grafik: GP

let. Men det har också varit år med tekniska problem. Då fick vi ingen utdelning alls, säger hon.

Några av de tio vindkraftverken på land är helt privatägda. Ett av dem ägs av mjölkbonden Jörgen Tranberg. Hösten 2009 tjänar han mer på att sälja vindkraftsel till det danska nätet än på mjölken från sina 150 djur.

Samsö kommun äger fem av vindkraftverken till havs. De övriga är andelsägda.

Överskottet från de kommunalägda kraftverken har bland annat finansierat Energiakademiens lokaler. Det var ett villkor från starten att eventuella överskott på kommunens investeringar skulle gå till en fortsättning av projektet, inte till att täcka andra kommunala utgifter eller till att sänka skatten.

Egentligen skulle det räcka med tio vindkraftverk på land och fyra fjärrvärmeanläggningar för att ön skulle bli någorlunda energi-

neutral. Men det var utan transporterna.

Lösningen hette el- eller vätgasdrivna fordon, trodde man 1997. Så blev det inte.

Så i stället för att köra runt i fordon som inte gick att få tag på till ett överkomligt pris satsade samsingarna på vindkraft till havs. Elproduktionen därifrån har fått kompensera för diesel och bensen.

Fast elbilar, som laddas om natten men körs om dagen, skulle kunna fungera med den vindkraftsström som nu dumpas på nätet om natten. Det kan bli nästa steg i projektet.

När Sören Hermansen och Jesper Kjems skall förklara vad energiprojektet bygger på handlar det om lokal förankring.

KOMMUNEN GAV PROJEKTET RYGGGRAD utan att styra det. De lokala hantverkarna blev viktiga för att övertyga folk om att ansluta sig till fjärrvärme eller installera solfångare. Bönderna säljer halm till fjärrvärmen och har upplåtit mark till vindkraftverken. En liten krets miljöentusiaster har pressat på.

Men framför allt har samsingarna i gemen tagit projektet till sig. Många har köpt kraftverksandelar. Än fler har anslutit sig till fjärrvärmenätet. Allt färre har kritiserat och protesterat.

– Man har gjort det för Samsös skull, för att ön skall överleva, för att skapa jobb. Det där med att vara CO₂-neutral och bli en global fö-

KRAFTFULL RAD. Ute på havet har kommunen elva vindkraftverk.

LÄNGSIKTIG. Redan för 27 år sedan köpte Helga Rasmussen fem andelar i ett kraftverk.

GODA GRANNAR. Öns solfångare får samsas med gräsätare.

ELDSJÄL. Jesper Kjems visar solfångarna som stöttar det fliseldade kraftverket, ett av fyra fjärrvärmeverk på ön.

rebild har kommit senare. Det var aldrig ett självändamål, säger Jesper Kjems.

Men hur relevanta är några tusen danska öbors erfarenheter för resten av världen?

Jesper Kjems har hört invändningen tidigare:

– När den egyptiske ambassadören var här blev han imponerad men invände att våra 4 000 invånare motsvarar befolkningen i två kvarter i Kairo. Vi sa: ja men, så börja där. I själva verket är det lättare att få effektiviseringsvinster i storstäder där folk bor nära varandra.

Ett annat sätt att beskriva samma sak är debatten inför kommunalvalet i tisdags. Det första stora valmötet i Bessers församlingshus handlade enligt Samsö-Postens utförliga referat om problemen med färjetrafiken till Jylland och om ett nytt system med tele-taxi – men ingen tog upp energiprojektet.

Projekt "Vedvarende Energi Ø" (förnybar energi) är ingen politisk stridsfråga.

– Vi talar nog inte så mycket om det. Det har blivit en del av samhället. Fast det är klart att vi blir ju lite stolta över den uppmärksamhet som vi får i världen, säger Helga Rasmussen.

Staffan Dahllöf
Danmark

BRITT-MARIE MATTSSON om valet i Afghanistan

”Rätt” fuskare vann i Kabul

Valfusk gav Hamid Karzai segern i Afghanistan. Men för USA och nationer med soldater i landet var det deras fuskare som vann. Ett lagom demokratiskt val var tillräckligt för att Karzai häromdagen skulle kunna svära eden för en ny period som president.

Karzai medgav i sitt installationstal att korruption är ett problem i Afghanistan. Han skulle också kunna ha sagt att korruptionen genomsyrar hela landet, inklusive hans eget presidentkansli. Att Karzais utmanare Abdullah Abdullah beslutade sig för att avstå från en andra valomgång visar bara att ett val inte blir mer rättvist för att det fuskas två gånger.

Men när Abdullah Abdullah kastade in handduken var det full fart framåt för fortsatt internationellt stöd till Karzai-regimen. FN, som beskrivit valfusk, har visserligen tillfälligt lämnat Afghanistan men det är inte i protest mot valet utan av rädsla för att FN-medarbetarnas säkerhet inte kan garanteras.

FÅ TROR ATT KARZAI är den starke ledare som kan styra in Afghanistan på en väg där afghanerna själva kan ta hand om utvecklingen och försvaret av landet. Men det är inte lätt att se någon annan

Senator John Kerry säger rakt på sak att det handlar om Pakistan.

som skulle kunna klara det bättre. Problemet är att den internationella legitimeringen av Karzai skapar intrycket av att han har ett demokratiskt mandat som ger honom rätt att styra nationen.

DET ÄR TYDLIGT ATT DEN demokratiska fernissan var viktig för USA och de övriga länderna – inklusive Sverige – som finns i Afghanistan under det Nato-styrda FN-mandatet. Karzai svor eden med USA:s utrikesminister Hillary Clinton på plats i Kabul. Clinton log brett vid ankomsten till Afghanistan men hälsade med ett betydligt stelare ansiktsuttryck när hon tog Karzai i hand.

Men när formaliteterna med presidentinstallationen var över kunde länder som har soldater i Afghanistan meddela det som i praktiken varit beslutat sedan länge.

Den svenska riksdagen gav klartecken till ytterligare soldater och USA:s president Barack Obama närmar sig nu till-

Bild: BURHAN OZBILICI

PRESIDENT HAMID KARZAI.

fället då han skall berätta hur många fler amerikanska soldater som skall sändas iväg.

Den berättigade frågan ”varför är vi där?” kvarstår inte minst av att skälet

förändras allt eftersom. Det ursprungliga, som FN-mandatet byggde på, var USA:s rätt till vedergällning efter terrordåden 2001. Usama bin Ladin hade fått skydd av talibanregimen i Afghanistan.

SENATOR JOHN KERRY, som är ordförande i senatens utrikesutskott, säger rakt på sak att det handlar om Pakistan.

– Om Afghanistan inte hade gräns mot Pakistan så skulle USA inte vara där, framhåller han för tidningen USA Today.

Kerry tror inte att talibanerna kan komma tillbaka eftersom 85–90 procent av afghanerna, enligt hans uppskattning, inte vill att talibanerna styr landet. För Kerry räcker inte talibanargumentet för den amerikanska närvaron.

ETT STABILARE AFGHANISTAN behövs för att inte destabilisera Pakistan. Inom fyra–fem år hoppas Kerry att USA skall kunna börja dra tillbaka trupper.

Och tills vidare är det Hamid Karzai som gäller för USA och övriga länder med soldater i Afghanistan. Kritiken mot valfusk och korruptionen noteras men skjuts i bakgrunden.

Stort steg på vägen för Obamas sjukreform

WASHINGTON: Efter hårt tryck på demokraternas två sista senatorer som motsatte sig USA:s sjukreform har förslaget de nödvändiga rösterna. Därmed är president Barack Obama nära att lyckas.

Med 60 av senatens 100 ledamöter hade den omvälvande sjukförsäkringsreformen tillräckligt stöd vid omröstningen i kongressen natten till i dag för att bli formellt behandlad.

De två sista demokratiska motståndarna, Mary Landrieu från Louisiana och Blanche Lincoln från Arkansas, gick i går med att följa partilinjen.

Men de gjorde det med tillägget att de kan komma att rösta emot reformen vid den slutgiltiga omröstningen i senaten. Båda kommer från konservativa sydstater där motståndet mot sjukförsäkringen är kompakt.

Riskfyllt spel

Men beskedet visade att Vita huset och senatens majoritetsledare Harry Reid verkar

ha lyckats med sitt riskfyllda spel för att få till stånd reformen, som enligt de demokratiska senatorernas förslag kostar 848 miljarder dollar (5 800 miljarder kronor) den närmaste tioårsperioden.

Senatören Judd Gregg sade att ett lagförslag som klarar av en första omröstning nästan alltid blir till lag.

– Det här är en viktig omröstning, den är på riktigt och nu handlar det om mer än att bara debattera förslaget, sade Gregg i går.

Reids förslag, som är på 2 047 sidor, ligger under Obamas övre tak på 900 miljarder dollar.

Reformen ska bland annat bekostas genom förändringar av den nuvarande sjukförsäkringen Medicare, nya skatter och av-

MARY LANDRIEU

BLANCHE LINCOLN

gifter samt genom en femprocentig skatt på skönhetsoperationer.

Efter månader av propåer, förtalskampanjer, politiskt spel och intensiva förhandling-

ar var omröstningen natten i dag ett första steg mot den omvälvande reform som dusinet tidigare presidenter gått bet på.

Demokraterna behövde 60 av senatens 100 röster för att stoppa så kallad filibustring från republikanernas sida.

Filibustring innebär att senatorer vägrar lämna talarstolen tills tidsfristen för lagförslaget går ut.

Men republikanerna är beredda att fortsätta bekämpa reformen, som de anser ger staten allt för mycket makt och inflytande över sjukvården.

Den friskspråkige senatorn Orrin Hatch från Utah har sagt att ”det blir ett heligt krig” vid debatten i senaten som beräknas börja den 30 november och pågå i tre veckor.

Redan tidigare har kongressens representanthus med knapp marginal röstat igenom förslaget.

Vid ett slutgiltigt ja i senaten ska de två förslagen jämkas samman för att sedan skickas till Vita huset. Sedan återstår bara Barack Obamas vänsterhänta signatur.

TT-REUTERS
USA

FAKTA: USA:s sjukförsäkring

■ Omkring 46 miljoner amerikaner saknar sjukförsäkring, ytterligare 25 miljoner har bara en bristfällig.

■ Även om den nya reformen börjar gälla 2014, vilket är demokraternas förhopp-

ning, väntas 18 miljoner amerikaner sakna sjukförsäkring 2019.

■ Vården i USA är dyrast i världen räknat per person. Vårdkostnaden för en vanlig familj beräknas vara om-

kring 110 000 kronor per år – nästan dubbelt andra västländer.

■ Den amerikanska sjukvården beräknas omsätta 2 500 miljarder dollar om året.

PRISVÄRDA SOFFOR på Backaplan!

DALLAS. SOFFA + 2 RECL. Fåtöljer. Hög Rygg! Finns även som hörnsoffa samt 2-Sitssoffa. Flera färger.

Helskinn 18.795,- Tyg

Räntefritt 535,-/mån

12.875,-

PICASSO. PRIS 3-SITS Fräckare modell med bra sittkomfort! Fåtölj finns.

Pris i Skinn 8.995,- Tyg

Räntefritt 250,-/mån

5.975,-

LAS VEGAS. Hörnsoffa. BYGGBAR! 2 - Höm - 1 + Öppet avslut, 246x220cm. Kan fås större!

Pris i Skinn fr. 17.985,- Tyg

Räntefritt 580,-/mån

13.895,-

KRETA. Maffig divansoffa. 300cm Finns även som 3- och 2-sits. Mängder av tyger!

Pris i Skinn 11.875,- Tyg

Räntefritt 495,-/mån

11.875,-

SÖNDAG UTLAND

Bild: WANG SONG

GASEXPLOSION. Skadade gruvarbetare tas om hand på ett sjukhus i Hegang City i nordöstra Kina.

Över 40 döda i gruvkatastrof

HARBIN: En enorm gasexplosion i en kolgruva tog minst 40 liv i nordöstra Kina i går. Över 60 gruvarbetare var fångar i djupet och byggnader utanför gruvmyningen kollapsade.

Trots att den svåra olyckan inträffade på natten fanns över 500 människor i gruvan. Fler än 400 tog sig ut med livet i behåll, rapporterade nyhetsbyrån Nya Kina.

– Jag tappade medvetandet ett tag. När jag vaknade till var jag insvept i tjock rök, och jag famlade fram i mörkret, sade 27-åriga Wang Xingang, som fick vård på ett lokalt sjukhus.

Gruvans chef och två andra på höga befattningar fick omedelbart sparken efter olyckan, enligt Nya Kina. Vice premiärminister Zhang Dejiang reste direkt till platsen för att övervaka räddningsarbetet och träffa överlevande.

Uselt rykte

Xinxing-gruvan ligger i provinsen Heilongjiang, som gränsar till Ryssland. Gruvan producerar 1,45 miljoner ton kol varje år och ägs av gruvbolaget Heilongjiang Longmai, Kinas tolfte största.

Kinas gruvor har uruselt rykte vad gäller säkerheten. Tusentals människor dödas i gruvorna varje år. Många gruvägare tummar på bestämmelser och regler för att maximera vinsterna och möta den

enorma efterfrågan. Jättelandets ekonomi växer stadigt, och kol står för 70 procent av Kinas energi.

Sex dör per dag

Förra året kostade olyckor 3 200 människors liv i Kinas kolgruvor, enligt officiella uppgifter. Oberoende arbetarrättsgrupper säger att siffran är betydligt högre än så.

Många katastrofer mörkläggs för att undvika att gruvorna stängs.

Statliga gruvor anses säkrare än privata, och myndigheterna har försökt minska farorna genom att granska industrin hårdare och stänga olagliga gruvor.

Över tusen små gruvor har nyligen tvingats bomma igen, vilket sägs ha gjort att antalet dödsfall halverats.

Men fortfarande dör i genomsnitt sex gruvarbetare varje dag i Kina. I februari dödades över 70 i en explosion i provinsen Shanxi.

TT-REUTERS-AFP
KINA

TV

Bilder från gruvkatastrofen i Kina
www.gp.se/utland

Brand släckte Magasin du Nord

KÖPENHAMN: En mindre brand i en underjordisk kabeltrumma slog i går ut strömmen i ett område vid Kongens Nytorv i centrala Köpenhamn. Brandkåren kunde relativt snabbt släcka elden. Elavbrottet drabbade bland andra det berömda varuhuset Magasin du Nord. (TT-Ritzau)

Brand stoppade flygtrafik i Prag

PRAG: En brand i ett flygledartorn stoppade trafiken på Prags flygplats i går. Branden släcktes snabbt, men tornet fylldes av rök och det dröjde två och en halv timme tills flygledarna kunde börja arbeta igen. Under stoppet i trafiken ställdes tio flygturer in och sjutton plan styrdes om. (TT-AFP)

Stora salongs-, matsals- samt konferensrumsmattor i världsklass. "strl ca 8-40m²"
NU fr. 14 000-125 000:-

60%

rabatt bland alla storlekar.

Störst i Norden på persiska mattor.
Tvätt och reparationer.

Persiska Huset

Specialist på orientaliska mattor i Sverige sedan 1971
Vardag 11-18, Lördag 11-15, Söndag 12-16
Sten Sturegatan 18. Tel. 031-81 22 80
www.persiskahuset.com

GÖTEBORG HORSE SHOW • 25-28 FEBRUARI 2010

KLAPPAR I JUL APPLÅDER I FEBRUARI

25-28 FEBRUARI 2010 förvandlas Scandinavium till en enda stor manege. Då kommer världseliten hit med sina bästa hästar, för att tävla i vad ryttarna själva anser vara de bästa hästtävlingarna i världen. Ge bort en härlig hästupplevelse till någon du tycker om! Det finns sju föreställningar att välja mellan. Presentkort kan köpas i Scandinavium.

Tävla om biljetter på goteborghoseshow.com

VOLVO

GP

Libresse

goteborg

Agria
Djurförsäkring

ATG

Wallenstam

MEGA
MÅNADSRADIO

GÖTEBORG
HORSE SHOW

25-28 FEB 2010

Got Event | Biljett Scandinavium 031-81 10 20. För VIP-paket med mat och dryck besök goteborghoseshow.com